Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 132. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛИПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 15, 1983 No. 132. VOL. XC.

Відбувся З'їзд Товариства Українських Бандуристів

Нова управа Товариства Українських Бандуристів (зліва): Юрко Кулій, Леся Саведчук, Віктор Китастий, голова, Таня Рябокінь, Ігор Махлай, Ліда Чорна.

Парма, Огайо (О. Пошиваник). — В п'ятницю і суботу, 1-2 липня ц.р., після курсу для інструкторів бандуристів, тут відбувся З'їзд Товариства Українських Бандуристів.

Після звітів уступаючої управи та інформацій праці ансамблів бандуристів в діяспорі, обрано нову управу в такому складі: Віктор Китастий — голова, Леся Саведчук — скарбник на Канаду, Юрко Кулій — скарбник на ЗСА, Таня Рябокінь — пресовий референт, Ліда Чорна — редактор „Вісника", Ігор Махлай — культурно-освітній референт.

На З'їзді були порушені питання, як потреба будови бандур в ЗСА, видання нот, сертифікація інструкторів-бандуристів та можливий виступ бандуристів на СКВУ.

Після З'їзду учасники курсу інструкторів-бандуристів пороз'їжджалися по домах із новонабраним знанням і досвідом. Т. Рябокінь, Л. Клименко і Т. Махай вибралися на перший цьогорічний кобзарський табір — табір ОДУМ-у на „Верховині", оселі Українського Братського Союзу.

Ню Йорк відзначить Тиждень Поневолених Націй

Ню Йорк, Н. Й. — Заходами Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій і Приятелів АБН в Америці (ПАБНА) тут в неділю, 17-го липня ц.р., відбудеться відзначення Тижня Поневолених Націй. Збірка учасників о год. 10:30 рано на 51-ій вулиці і 5-ій авеню. Звідтіль зібрані перейдуть організованим походом з організаційними прапорами до „Бендшел" в Центральному парку, де буде проходити антибольшевицька маніфестація з відповідною програмою.

У програмі маніфестації з короткими привітаннями виступлять: члени Палати Репрезентантів з Ню Йорку Джералдін Ферраро і Віллім Грін, стейтовий сенатор Мартин Й. Нор та представники поневолених Москвою народів. Українським промовцем буде мгр Осип Рожка.

Організатори зокрема просять жінок і молодь приходити на маніфестацію в національних строях, або хоч у вишиваних блюзках, а організації з прапорами.

Відбудеться „Український вечір" в Айзенгавер парку

Іст Медов, Н. Й. — В щорічній серії міжнародних програм тут в Айзенгавер парку відбудеться в неділю, 18-го липня ц.р., „Український вечір", о год. 8-ій вечора.

В програмі виступить оркестра „Іскра", ансамбль бандуристів „Гомін Степів" танцювальна група „Волошки" з Філядельфії і танцювальна група „Скоморохи" з дільниці Нассо. Програмою буде вести Михайло Драбик.

Тому, що у парку, де відбуваються програми немає приназначених місць для глядачів, поручається приїхати раніше зі своїми кріслами. Авта можна паркувати на площах 6 і 6а.

На випадок дощу вечір відбудеться день пізніше, а тобто 19-го липня. Вечір спонсорують спільно місцевий Департамент розваг і Европейсько - Американський банк.

С. Шкафаровський виступає в опері Сінсінатті

Сінсінатті, Огайо. — Тут у відомій Сінсінатті опері дебютував молодий український співак Степан Шкафаровський в рамках програми для Молодих американських артистів.

С. Шкафаровський, який є одним з найкращих співаків, що вибилися у конкурсі Метрополітальної Опери в Ню Йорку у 1983 році, співає у Сінсінаті ролю Шварца у „Майстерзінгерс" і капітана в „Манон Леско". Він також виступав вже із Легкою оперою в Ню Йорку та у літньому театрі в Йонкерсі.

Степан Шкафаровський

С. Шкафаровський відомий в українській громаді зі своїх виступів, а зокрема як член Українського Оперного Ансамблю.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ французького уряду заявили в понеділок, 11-го липня, що французький уряд не виключає можливости вислати французькі війська до Чаду на допомогу законному президентові проти повстанців, яким допомагає Лівія. Макс Галльо, речник французького уряду, сказав, що Франція покищо надіється, що президент Чаду Гіссен Габре зможе своїми силами перемогти повстанців.

В ЧІЛЕ СТАН ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ

Сантіяго, Чіле. — Мешканці передмістъ столиці Чіле вели вуличні бої з поліцією у вівторок вечором, 12-го липня. в той час, як всі інші жителі цього трьохмільйонового міста тарабанили в металевий посуд або робили галас іншими засобами, виявляючи таким чином протест проти режиму генерала Авґусто Піночета.

Військові патрулі, викликані перший раз за багато років, появилися на вулицях Сантіяґо з готовими до дії військами і кулеметами, особливо в тих районах, де мешканці обкидали поліцію камінням, коли вона розганяла демонстрацію сльозоточивим газом. Демонстрації та сутички відбувалися, не зважаючи на наказ уряду впровадити поліційну годину в більших містах країни. В сутичках з поліцією були ранені, число арештованих не відоме.

Протести і демонстрації, організовані по всій країні опозиційними політичними партіями, були третьою хвилею за останні місяці, коли опозиція перейшла до рішучіших дій після 10-літнього панування військового режиму генерала Авґусто Піночета. Останній протест був трохи слабший, ніж два попередні.

Режимові вдалося перехопити ініціятиву в останні два тижні та підірвати силу протестів, пішовши на деякі поступки декотрим незадоволеним профспілкам з одночасним арештом керівників і організаторів протестів. Режим також заборонив пресі повідомляти про протести і безпорядки або будь-яку іншу опозиційну політичну діяльність.

Найдраматичнішим арештом було схоплення президента найбільшої політичної партії християнських демократів Ґабрієля Вальдеса і запроторення його в ізольоване ув'язнення. Сотні прихильників арештованого заповнили федеральний суд і скандуванням вимагали звільнення Вальдеса та інших ув'язнених профспілкових лідерів. Натовп розійшовся лише тоді, як президент верховного суду Рафаель Ретамаль звернувся з проханням розійтися, щоб не викликати поліції.

Старалися захопити совєтський літак

Москва, СССР. — Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило у вівторок, 12-го липня, що залога і пасажири совєтського літака вбили одного повітряного пірата і схопили другого, як вони намагалися загрозити висадити літак у повітря, якщо їх не вивезуть за межі Совєтського Союзу.

ТАСС не подало ні типу літака, ні дати спроби захоплення, заявивши лише, що літак летів з Москви до столиці Естонії Таллінa, на березі Балтицького моря. Агентство також сказало, що випадок відбувся на початку липня і що ніхто на літаку не потерпів від пірат-ських дій терористів.

Останнє успішне захоплення совєтського літака сталося 7-го листопада минулого року на внутрішніх лініях. Захоплювачі спрямували тоді літак до Туреччини. Трьох захоплювачів стали перед турецьким судом, але були оправдані, не зважаючи на протести Совєтського Союзу та вимогу видати їх. Потім відбувся повторний процес, і всі троє були засуджені на певні терміни ув'язнення.

У лютому 1979 року літак совєтської компанії Аерофлот ТУ-152 був захоплений у Швеції, де чотири захоплювачі здалися спокійно шведським властям, заявляючи, що вони зробили це з метою звернути увагу на важкі умови в Совєтському Союзі.

Захоплення літаків у Совєтському Союзі трапляється рідко тому, що дістати зброю дуже важко, і суворо заборонено володіти нею, крім того правила безпеки на совєтських повітряних лініях найсуворіші в цілому світі. Від 1970 року було лише 11 захоплень літаків у Совєтському Союзі, включаючи останнє.

Багато спроб захоплення були невдалі і кінчалися вбивством захоплювачів, або іншими насильними діями.

Знов інформують про злочини нових еміґрантів

Філядельфія, Па. — У понеділок, 11-го липня ц.р., у програмі вечірніх передач телевізійної сітки Ей-Би-Сі був знову показаний короткий фільм про злочинну діяльність нових еміґрантів з так званої „третьої хвилі", які тепер масово живуть на Брайтон Біч в Брукліні і у Філядельфії.

Кореспондент цієї інформації зібрав чимало фактів про випадки злочинів доконаних новими еміґрантами, які займаються фальшуванням документів, грошей, торгівлею наркотиками і навіть вбивством. В передачі були показані численні фотознімки запозичені з поліційного архіву в Ню Йорку і Філядельфії.

Один із службовців Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ), який не бажав бути названим, але свідчення якого було зареєстроване у передачі заявив, що численні нові еміґранти тісно пов'язані з КҐБ і займаються шпигунством в користь Совєтського Союзу й інших комуністичних держав. Американська розвідча служба розпоряджає численними доказовими матеріялами і прийде час, що цих осіб треба буде притягнути до судової відповідальности.

Стейт підтримує Центр в Гантері

Гантер, Н. Й. (ІКС). — Як відомо, Український Центр Культури в Гантері щорічно влаштовує літні концерти в залі „Гражди" при церкві св. Івана Хрестителя. Цього року стараннями Ради директорів Центру Мистецтва повіту Грін під проводом композитора Ігоря Соневицького, Нюйоркська стейтова мистецька рада признала грошову допомогу на літній сезон цього року.

У зв'язку з тим Управа в складі Ігор Соневицький, голова, Наталія Погребінська, заступник, Любов Волинець, секретар, Любомир Зелик, скарбник, Христина Овад, дорадник, запросила до участи в концертах відомих українських мистців Марту Кокольську-Мусійчук, Галину Стрілець, Тому Гринькова, Нестора Цибрівського та І. Соневицького. Вони познайомлять не тільки українських, але й американських любителів музики з творами таких українських композиторів як В. Косенко, Н. Нижанківський, М. Скорик, І. Соневицький.

Перший концерт відбудеться в неділю, 31-го липня, о год. 4:30 по полудні в залі „Гражди".

Управа Центру закликає до моральної й матеріяльної підтримки, звертаючи увагу на те, що згідно з вимогами дальшої стейтової допомоги, її існування буде залежати від кількости членів і придбання фондів з приватних джерел. Всі пожертви можна відтягнути від податків.

Ю. ШУХЕВИЧА ПЕРЕВЕЗЛИ ДО ТОМСЬКОЇ ОБЛАСТИ

Ню Йорк, Н. Й. (ЗП УГГ) — Тут стала відома адреса, на яку совєтські власті після довголітнього ув'язнення повезли політв'язня Юрія Шухевича відбувати заслання: Томская обл., Шегарский р-н, п/о Оськино, интернат „Лесная дача". Це інвалідний будинок, у який його помістили через цілковиту безпорадність: Ю. Шухевич в останні роки тюремного ув'язнення зовсім осліп, у нього розвинулася катаракта і відшарування сітківки на обох очах. Правим оком він не бачить уже понад два роки, а на ліве втратив зір остаточно на початку минулого року. 7-го вересня 1982 року Ю. Шухевичеві робили операцію, пробуючи врятувати зір в правому оці, але ця спроба виявилася невдалою (напевно, спізнілою).

Юрій Шухевич

Російськомовний бюлетень „Вести из СССР" під редакцією Кроніда Любарського наприкінці червня 1983 року повідомив подробиці вироку Ю. Шухевича. Через рік після останнього ув'язнення, в березні 1973 року, Ю. Шухевича, вже засудженого до 10 років тюремного ув'язнення і 5 років заслання, судили ще раз, звинувативши в спробі передати на волю свої мемуари. Його знову засудили до 10 років тюремного ув'язнення (особливого режиму) і 5 років заслання з урахуванням невідбутої частини попереднього вироку. Отже його тюремне ув'язнення закінчилося щойно в березні 1983 року, після чого за вироком він має ще відбути 5-річне заслання.

1-го серпня 1982 року ввійшов у силу Наказ МВД N310, за яким особи, що є інвалідами І або II групи в ув'язненні, можуть звільняти від дальшого заслання. Для цього в'язень-інвалід має подати прохання до суду за місцем тюремного або табірного покарання. Чи застосують цей наказ до Ю. Шухевича, який від 14-річного віку майже без перерви був ув'язнений, — невідомо.

В Америці

ПРИЙНЯТО НОВІ ЗАХОДИ федерального Уряду проти тих компаній, осіб і підприємств, які ще й досі практикують дискримінацію у винайми чи продажі домів і помешкань. Президент Роналд Реґен попросив обидві палати Конґресу прийняти новий більш виразний закон, на підставі якого Департамент справедливости зможе притягати до судової відповідальности порушників дискримінації. Деякі політичні спостерігачі, зокрема з опозиційної Демократичної партії і оборони громадянських свобід, скептично ставляться до нових заходів Уряду, кажучи, що все це пропаґандивні кроки напередодні президентських виборів.

ДЕМОКРАТИ, ЧЛЕНИ ПАЛАТИ Репрезентантів все ще поділені в поглядах на справу перехоплення республіканцями документації колишнього президента Джиммі Картера під час виборчої кампанії в 1980 році. Одні схиляються до думки, щоб створити спеціяльну провірочну комісію, яка займеться тією справою; інші, між ними спікер Палати Репрезентантів Томас О'Ніл, закликають до помірковaности, бо завеликий розголос може бумеранґом відбитись некорисно на Демократичній партії і відвернути її увагу від стратегічних плянів республіканців. Не зважаючи на цей двоподіл, демократичні стратеги вирішили далі продовжувати досліди справи і максимально використати цю справу у боротьбі з республіканцями посередньо, а з президентом Роналдом Реґеном безпосередньо, хоч, як відомо, досі ніому ще ніхто не закинув якоїсь злочинности.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ для охорони довкілля від хемічних відпадків, в одному випадку запиталася населення міста Такома у стейті Вашінґтон, чи воно бажає закриття фабрики, яка перетоплює оливо і тим самим в повітря випаровує арсеник, який у деяких людей може викликати рака, чи залишити фабрику відкритою і затримати варстати праці для 800 осіб, які в ній зa'рудені. Населення міста покищо ще ті справи не вирішило, але сам підхід згаданої Аґенції насторожив деяких прихильників збереження довкілля, які кажуть, що рішення повинно прийматись на підставі наукових дослідів, а не на підставі таких питань, як, наприклад, втрати праці.

ОБМЕЖЕННЯ СВОБОДИ РУХІВ для молодих людей в Дітройті, Миш., викликає деяке застереження не тільки в самої молоді, але також речників багатьох громадських і культурних організацій. Як, відомо, посадник Дітройту Колман А. Янґ, побоюючи злочинів в місті, заборонив молодим людям нижче 18-го року життя виходити на вулиці міста після 10-ої години вечора і перед шостою рано. Американська юнія громадських свобід заявила, що посадник Янґ повинен шукати розв'язки поширеного злочинства шляхом створення нових варстатів праці і звернути більше уваги на економічні справи, замість переслідувати і обмежувати в рухах молодь. Юнія погрозила, що такий стан довго тривати не може, бо в противному випадку вона подасть справу до федерального суду.

ЩОЙНО ТЕПЕР ВИЯСНИЛОСЬ чому президент Роналд Реґен наказав державному секретареві Джорджеві Шулцові їхати з Азії на Близький Схід. У Вашінґтоні отримали були інформацію, що президент Сирії Гафез Ассад погодиться прийняти його на розмову у Дамаску і що темою розмови буде справа виведення сирійських і палестинських військових частин з Ливану. Раніше Ассад відмовився прийняти спеціяльного американського висланника Филипа Габіба і заявив, що він не має більше нічого до сказання у тій справі. У Вашінґтоні Шулца вважають тихим, але дуже послідовним дипломатом.

ПРОТИВНИКИ ҐЕРІ ГАРТА, одного з демократичних кандидатів на президента, заявили, що він так спішиться на президентське крісло, що пообіцяв жінкам, що теперішнім віцепрезидентом в його тімі буде жінка. Він також залицяється до американських індіянів, обіцяючи найменувати одного з них на секретаря Департаменту внутрішніх справ. Ґ. Гарт, сенатор із стейту Колорадо, покищо не здобув широкого розголосу, але його підхід до багатьох справ може висунути його на передове місце, — кажуть деякі політичні спостерігачі.

ДОЗВОЛЯТЬ ДИСИДЕНТАМ ЕМІҐРУВАТИ

Вашінґтон. — Офіційні особи Адміністрації президента Роналда Реґена заявили у середу, 13-го липня, що Совєтський Союз запевнив американський уряд, в тому, що він дозволить деяким дисидентам еміґрувати ще до кінця цього року.

Ці ж офіційні особи сказали, що Москва особисто подала список прізвищ декого з тих, кому дозволить еміґрувати, але серед поданих прізвищ не було жадного з видатних діячів дисидентського руху як Анатолій Щаранський, Юрій Орлов чи Андрей Сахаров. Щаранський і Орлов перебувають тепер у таборах ув'язнення, а Сахаров, видатний вчений і активіст захисту прав людини, перебуває на внутрішньому засланні в місті Горький.

Саме ці троє є на списку, який Вашінґтон передав Москві та хотів би бачити звільненими, включаючи інших борців за права людини, а також багато жидів, які вже роками чекають на дозвіл виїхати з Совєтського Союзу.

Офіційні особи, які останнім часом обговорювали з совєтськими представниками питання прав людини, відмовилися подати деталі нових запевнень Москви. Вони тільки підкреслили, що ЗСА постійно нагадують Москві про те, що покращання відносин залежить у великій мірі від покращання питання прав людини.

Питання прав людини в Совєтському Союзі притягнуло особливу увагу за останні кілька днів з огляду на готовість Адміністрації президента Реґена дати своє схвалення компромісовій угоді, яка закінчить Мадридську конференцію країн Сходу і Заходу з питань прав людини і безпеки в Европі. Це схвалення відкриє шлях до зустрічі державного секретаря Джорджа Шулца з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком під час церемонії підписання кінцевого комунікату Мадридської конференції, яка тривала приблизно три роки і в якій, як відомо, брали участь 32 делеґації европейських країн, Канади, ЗСА і Ватикану.

У світі

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ повідомляють зі столиці Куби Гавани, що ведеться підготова першої поїздки президента Куби Фіделя Кастро до західньоевропейських столиць від часу захоплення ним влади 25 років тому і перетворення Куби в комуністичну країну, сателіта СССР у Західній півкулі. Хоч поїздка ще не проголошена офіційно, дипломатичні джерела говорять, що відбуваються переговори про відвідини Франції, Еспанії та Швеції.

КОЛИШНІЙ ПОСОЛ ЗСА в Москві Малколм Тун заявив, що запрошення совєтським лідером Юрієм Андроповим 11-літньої американської дівчинки до Совєтського Союзу є політичною грою. Тун сказав, що совєтські лідери хочуть за всяку ціну показати себе миролюбною державою і використовують з цією метою навіть малолітніх дітей. „Совєтський Союз використовує подорож, щоб показати, що американське суспільство незадоволене деякими аспектами політики президента Реґена", — сказав американський дипломат. Тун, який очолював американську амбасаду в Москві від 1976 до 1979 року, далі заявив: „Я вважаю невластивим використовувати дітей, хай це буде їхніми батьками чи урядом, власним або чужим".

ПРАВЛЯЧІ ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКІ центро-праві партії закликали уряд Західньої Німеччини проводити нову політику у відношенні до Центральної Америки. У спільній заяві до парляменту християнські демократи, християнський соціяльний союз і вільні демократи заявляють, що НАТО і Европейська спільнота повинні застосувати паралельну стратеґію в цьому районі; розподіл допомоги повинен іти в парі з інтересами безпеки Заходу.

ПАЛЕСТИНСЬКА ВИЗВОЛЬНА Організація повідомила у вівторок, 12-го липня, що заплянована і запowіджена вже на п'ятницю поїздка Ясіра Арафата до Москви не відбудеться. Офіційні особи ПВО заявили, що їх лідер не назначив нової дати. Вони відмовилися подати причини відмови, але дали ясно зрозуміти, що Арафат сам відмовився, а не Совєтський Союз відмовив йому. У зв'язку з тим західні дипломати міркують, що причиною відмови Арафата поїхати до Москви було його переконання, що він там не дістане того, що бажає, тобто підтримки Кремля.

ПІД ЧАС ПОХОРОНІВ ДВОХ ізраїльських вояків, убитих у понеділок 11-го липня, вибухом партизанської бомби, прийшли повідомлення, що нова хвиля терористичних актів у вівторок, 12-го липня, прокотилася по Ливані. Останніми жертвами були конвої ізраїльських вояків, які були заатаковані бомбами на південь від річки Касміг поблизу південно-ливанського міста Тир. Два ізраїльські вояки були поранені. Ливанський національний опір, ліва організація, яка підтримує ПВО, призналася до цього бомбового нападу.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ Пресового об'єднання Індії прем'єр-міністер Індіра Ганді заявила в інтерв'ю лондонському журналові „Вимен'с овн", що вона зовсім не має наміру залишити свого сина Раджива як свого наслідника і тим самим встановити нову династію правителів Індії, в чому обвинувачують Індіру Ганді її противники. Вона заявила, що: „В країні з демократичним ладом, як ви можете виховати когось або забезпечити комусь наслідство по собі?"

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, July 17:

- Soviets announce they might free some dissidents by the end of the year.
- Student groups meet to discuss future of world students' organization.
- Dissident profile: Vasyl Striltsiv.
- Panorama of Young Ukrainians held at Soyuzivka.
- Part II of Andrij Bilyk's series on effective media relations.
- Wall Street Journal publishes article by Adrian Karatnycky on the Great Famine.
- Centerfold on a Ukrainian community in Brazil, story and photos by Irene Daria.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Мадридська конференція і американсько-совєтські взаємини

Офіційні кола Мадридської конференції в справі безпеки і співпраці в Европі повідомляють, що після зібрання міністрів закордонних справ 33-ох европейських країн та Америки й Канади, ця трирічна конференція повинна закінчитися.

Повідомляють також, що заключний документ конференції включає повторення головних постанов Гельсінкських Угод в справах еміґрації, релігійної свободи, профспілок та інших ділянок. Одначе документ включає лиш кілька доповнень щодо прав людини, яких домагалися західні країни.

Зібрання міністрів закордонних справ дасть нагоду для зустрічі між американським державним секретарем Джорджом Шулцом і совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком; зустріч відбудеться два місяці скорше, а не, як було заплановано під час осінньої сесії ОН в Ню Йорку.

Політичні спостерігачі переконані, що після певних концесій Совєтського Союзу в Мадриді атмосфера для американсько-совєтських переговорів тепер — більш прихильна ніж будь-коли від часу совєтської інвазії Афганістану в грудні 1979 року. Ці спеціялісти також твердять, що державний секретар Шулц відбуває часті конференції зі совєтським амбасадором Анатолем Добриніном. Також не проголошено в пресі довшої зустрічі минулого лютого ц. р. президента Реґена з амбасадором Добриніном.

Спеціялісти до інших познак „зм'ягшення" совєтського становища зараховують такі факти, як деякі обмеження концесії Совєтського Союзу на роззброєневій конференції у Женеві, дозвіл родині Ващенків виїхати за кордон і розмови канцлера Гельмута Коля з Андроповим недавно в Москві.

З цією метою у Вашінґтоні побував міністер закордонних справ Західньої Німеччини Ганс-Дітріх Ґеншер, який докладно поінформував президента Реґена про розмови канцлера Коля з Андроповим.

Між іншим, німецький дипломат повідомив, що Москва згідна продовжити женевську конференцію, узгодження у справі обмеження атомових ракет середнього засягу, заки до Західньої Европи впровадять нові американські атомові ракети у грудні ц. р.

Канцлер Коль виніс враження, що Андропов є зацікавлений у закінченні зброєневих переговорів, поліпшенні міжнародної співпраці та у евентуальній зустрічі на вершинах із президентом Реґеном.

Що з тих спекуляцій вийде, сьогодні тяжко передбачити. Одначе в загальному залишається враження, що Андропов за всяку ціну хоче „полатати діри в совєтському дипломатичному плоті", цебто привернути такі-сякі співдії з Америкою, тим більше, що стан його здоров'я не досконалий, а недавна публічна заява турецького терориста Аджі в Римі, що його замах на Папу підготовляли „експерти" з КҐБ та болгарська поліція, кидає підозрілу тінь на Андропова, який тоді був шефом КҐБ і напевно знав, якщо сам не плянував, огидного замаху на Папу.

Іван Боднарук

ВІД ШКОЛИ ЗАЛЕЖИТЬ ОБЛИЧЧЯ НАШОЇ СПІЛЬНОТИ

Виховну роботу треба почати від родинного середовища, де кожна людина здобуває перші відомості про світ і життя, про Бога і батьківщину, про добро і зло. Якщо батьки занедбають дати дітям і молоді належне християнське й національне виховання, то втратять їх назавжди! Говоримо про це головно тому, що не зважаючи на нівеляційний вплив американського середовища на нашу молодь, зростає все ж таки почуття національної свідомости під впливом націоналістичної течії у всьому широкому світі. Расова солідарність негрів підштовхнула й білі етнічні групи до більшої активности й сильнішого спротиву натискові „перетоплюючого казана". Соціологи, націологи і біологи звертають увагу, що з поступом цивілізаційного рівня, себто із зростом кількости освічених негрів, зміняється навіть їхній вигляд, їхній вираз обличчя. Еманципаційний рух негрів і взагалі кольорових мешканців ЗСА спонукав і українську громаду до більшої активности.

Тямущі українські батьки посилають своїх дітей, де є змога, до українських парафіяльних шкіл і шкіл українознавства. Роблять вони це тому, що в тих школах не тільки вчать, але й звертають увагу на виховання, мораль і поведінку. В тих школах учать українознавства, на якому, на жаль, багатьом нашим батькам не залежить. Наших дітей слід виховувати в пошані до наших традицій, а тоді напевно не буде серед нас стільки злочинів, бо наші традиції навчають жити з Богом і народом. Наші школи мають прищепити дітям любов до Бога й українського народу. Тому вони є головно рятунком для стримання процесу винародовлювання нашої молоді. Якщо батьки хочуть зберегти своїх дітей при нашій Церкві й нації, то вони, якщо існує для цього можливість, пішлють дітей тільки до української школи, хоч вона коштує інколи більше, ніж державна й публічна. Від обов'язку виховати дитину в рідному дусі ніхто й ніщо нас звільнити не може. Американська публічна школа, телевізор і вулиця мають такий вплив на українських дітей, що українська мова видається їм чужою. В наслідок того в дітей розвивається почуття меншевартости і їх важко тоді виховати в релігійному й українському дусі.

Завданням усякої школи повинно бути передусім виховання, а в дальшому — наука, себто набуття знання. А виховувати — це щось зовсім окреме від навчання, бо виховати — це не те саме, що передати комусь якесь знання. Адже знаємо, що серед американських ґанґстерів трапляються люди, які мають знання і освіту, але школа не виховала їх на добрих громадян. А в українській школі навчальні предмети мають поп-ри свій науковий зміст співдіяти у вихованні повної і шляхетної людини.

Деякі наші батьки забувають, що школа і виховання — це великі справи, над якими не можна легкодушно перейти до денного порядку, бо за виховання своїх дітей батьки будуть відповідати перед Богом і своїм народом. Про це наші батьки мусять пам'ятати, особливо сьогодні в наші тривожні часи, коли з усіх усюдів іде наступ диявола на християнську мораль, а різні чинники здеморалізованого світу чигають на душу дитини.

Маємо й таких батьків, що самі стараються забути, що вони українці. Вони жахливо позмінювали свої прізвища, щоб американцям „легше" було їх вимовити, а своїм дітям дають неукраїнські й нехристиянські імена. Вони стоять осторонь українського життя і навіть не ходять до української церкви.

Навчання і виховання нашої молоді при кінці XIX і в першій половині XX століття у великій мірі спочивало на плечах приватного шкільництва, яке власними силами утримувала українська спільнота, свідома того, що у вихованні й навчанні молодих поколінь лежить майбутнє народу. Якраз відмічаємо знаменну дату сторічного змагу нашого народу в Західній Україні за українську школу. В 1881 році засновано у Львові Руське Товариство Педагогічне, яке згодом перезвано на Українське Педагогічне Товариство, а опісля змінено назву на „Рідна Школа". Воно поставило собі за ціль виховувати молодь в українському дусі та навчати її української мови. При кружках „Рідної Школи" творилися гуртки доросту.

Приблизно в 1950 році почалася масова політична еміґрація українців за океан. І знову, де тільки найшлася більша група наших людей, там скоро почали з'являтися і українські школи, т. зв. суботні українські школи з 12-ма клясами. В них доповнювали своє знання української мови й української культури ті наші діти, які ходили до американських, чи до наших шкіл цілоденних, у яких учні вивчали українознавство недостатньо з уваги на стейтові програми. Усі ті школи своїми програмами й підручниками, бодай у початках свого існування, сягали до давніх програм і підручників шкіл Т-ва „Рідна Школа" в Україні. Через те у своїй історії є вони продовженням нашого приватного шкільництва „Рідної Школи" давніх років.

Ідея оснування української школи у ЗСА така давня, як давня є українська іміґрація. „Діло" в початкових роках свого існування помістило допис з Америки про заснування школи при українській школі в Шенандоа в Пенсильванії. За цією першою українською школою пішла організація вечірніх шкіл, головно суботніх, при українських католицьких церквах. Перший єпископ американських українців, Владика Сотер Ортинський, при допомозі СС Василіянок оснував першу цілоденну школу у Філядельфії в 1911 році.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Десята виставка картин в Гантері

Гантерський ктитор і меценат д-р Іван Макаревич відкрив 3-го липня ц. р. у гражді біля церкви св. Івана Хрестителя 10-ту виставку українських малярів. Він подякував нашим мистцям, зокрема Е. Козакові й М. Морозові та багатьом іншим за співпрацю в розбудові цієї виставки картин на протязі 10-ох років. Закінчується будова приходства біля церкви, де буде приміщення для душпастиря й визначних гостей.

Численно зібрані гості оглядали картини 16 наших визначних образотворчих мистців, як: Едварда, Юрія і Яреми Козаків, Ірини Гомотюк-Зелик, Миколи Неділка, Михайла Мороза, Людмили Морозової, Миколи Бутовича, Ярослава Вижницького, Галини й Богдана Титли, Романи (Роми Бабюк) — Рейні, Любомира Кузьми, Богдана Божемського, Якова Гніздовського, Володимира Фіцаловича, С. Лади. Виставка потриває до кінця серпня.

У гражді ціле літо відкрита крамниця українського народного мистецтва під управою Христини Певної, де є добра нагода закупити дарунки для дітей. Вона притягає багато американців, які радо купують вироби українського мистецтва. Щосуботи відбувається у гражді концерт при участі наших визначних мистців.

Відкрили чергову виставку картин Яр. Вижницького

У неділю, 3-го липня ред. Іван Кедрин-Рудницький відкрив чергову виставку картин нашого професійного маляра, Ярослава Вижницького, в його стилевій хаті. Після гумористичного вступу наш сеньйор-журналіст, що вже 65 роки працює в українській пресі, подав високу оцінку творчости Я. Вижницького, як стовідсоткового кольориста, пейзажиста, маляра квітів. Він належить до тих наших професійних малярів, праця яких постійно зростає. Чар романтики кольорів, імпресіонізм, велике багатство мистецьких засобів вияву, наполеглива праця характеризують творчість Я. Вижницького, що вже понад 20 років бере участь у збірних виставках, улаштовує вліті свої індивідуальні виставки з великим успіхом.

Численно зібрані гості з зацікавленням і з признанням для мистця оглядали його понад 50 картин. Увагу звернули картини: „Руська вулиця у Львові", „Львівський оперний театр", „Сади цвітуть у Вороняках" (у Золочівщині), великі краєвиди різних пір року, чудові квіти: маки, півонії, бузок, айстри, осінні квіти, цвітучі дерева, гірські краєвиди з Альп, ліси Вермонту, зимові краєвиди, Гантер, річка, і квіти, квіти...

Дружина мистця частувала гостей за українським звичаєм. Добірна публіка довго гомоніла в хаті її перед хатою, а громовий голос великого пса „бернадина" Бриська супроводив безконечні розмови про почесну ролю наших мистців.

У 20-ліття галереї українських мистців О. Соневицької

Вже 20 років існує в Ню Йорку галерія картин українських малярів Ольги Соневицької. Думку про потребу такої галерії подав покійний мистець-різьбар Сергій Литвиненко, що як голова ЛМК відступив кімнату для галерії у домівці Літературно-Мистецького Клюбу при Другій Авеню. Ольга Соневицька відкрила галерію 8. 12. 1963 року, пізніше вела її в домівці „Самопоміч", 208 при Другій Авеню, де веде й досі. Крім того вона виставляла картини у Вашінгтоні, Клівленді, Нюарку, Пассейку, Джерзі Сиґі, Ню Гейвені, а вліті веде галерію в Гантері, (дорога 23А, поштова скринька 133, одна миля на захід від церкви, як їдеться з Гантеру до Лексингтону). Цього літа в цій галерії є картини таких мистців: Л. Гуцалюка (7) картин з Парижа, св. Юр у Львові, бойківська церква, лемківська дзвіниця, Венеція), К. Кричевської, М. Цуканової (Лісова пісня) Н. Бережницької-Радивил, о. П. Пастухова- Кіндзєрявого, („Добрий пастир") М. Бутовича (Св. Юр), Н. Винярської, дві картини Никифора. Виставили картини: А. Кацай з Карпатської України — з Ужгороду, Шолтис Золтан („Говерля і Петрос"), В. Патик з України (церкви у Ворохті, Красноїлі Карпати), Ольга Гурська та Б. Крюків з Аргентини, Ждана Федущак (графіка), Р. Василишин (княжі воїни, козацькі чайки на Чорному морі). Це мистці з різних земель України, з різних країн поселення, що є співтворцями українського образотворчого мистецтва.

Варт пригадати, що в Гантері постійно живе і творить наша визначна мисткиня Людмила Морозова. Літньою порою творять у Гантері: Слава Ґеруляк, Галина й Богдан Титли, Михайло Мороз та інші.

Іван Дурбак

Оксана Керч

ЧЕТВЕРТИЙ ТОМ ТВОРІВ М. ХВИЛЬОВОГО

Четвертий том творів Миколи Хвильового, здійснений видавництвом „Смолоскип" ім. Василя Симоненка, це зібрані памфлети, листи та заяви, які для читача поза Україною були довгі роки табу за вийнятком нечисленних, твори і доля яких забороненого в Україні й забутого на еміґрації небезпечного письменника якоюсь мірою цікавила. А все таки живуть на еміграції прихильники й „неприхильники" М. Хвильового й між ними колись ішли завзяті паперові бої. Прихильники нагадували про безпрецедентний відважний виступ Хвильового з гаслом: „геть від задрипанки Москви", що, враховуючи час і обставини в яких жив Хвильовий, показує його не лише як свідомого культурного діяча, а й людину надзвичайної цивільної відваги. „Неприхильники", засуджуючи письменника як відданого партії комуніста, намагаються затирати позитивні сторінки його діяльности і обвинувачують його в оплюговуванні національних святощів та просуванні таких нищівних людські почуття вчинків, як жертвування рідною матір'ю для „загірньої комуни". Вони відносять письменника до тієї низької категорії українців, які продалися чужій партії і в ім'я тієї партії воювали з надбанням української культури.

У згаданому томі творів знайшлися славетні політичні памфлети, які в кінці двадцятих років викликали так звану літературну дискусію, що була з одного боку грою письменників і давала навіть духову поживу культурному прошаркові України, з другого боку кожен виступ полемістів піддано дуже дбайливій московській експертизі, що в наслідках дало ряд ув'язнень і навіть розстрілів найвидатніших українських культурних діячів. Тими словами ми не хотіли б обвинуватити ініціяторів і учасників дискусії, що мала такі фатальні наслідки для духового і фізичного життя України, але насувається вперте підозріння, що конкретизується у таких двох питаннях: чи був Хвильовий свідомий наслідків злощасної дискусії, чи був він може об'єктом московського експерименту над духовою елітою України?

Деякі памфлети, особливо ті, в яких М. Хвильовий висуває постуляти щодо піднесення рівня літератури, критики, журналістики, чи боротьби з малоросійством не тільки переконували сучасних письменників, вчених (М. Рильського, М. Зерова) а й тих сучасних українців, що пережили знищення біологічного начала України через організований голод та ліквідацію нашої культури шляхом розстрілів творців тієї культури в ясній цілеспрямованості московської імперії супроти України. Ці памфлети не можуть викликати ніяких інших почувань як тільки подив для національної свідомости Хвильового і його виняткової цивільної відваги.

І не можна погодитися зі словами вступної статті Юрія Шевельова, коли він пише, що „чаруюча риса памфлетів для сучасного читача втрачена". Можливо, що особливий чар виступів живого письменника відігравав велику ролю у „хвилюванні мас", але оригінальна форма тих памфлетів, зовсім нова в нашій літературі, не втратила до сьогодні ні свого формального чару ні тим більше актуальности змісту. (Чи не зворушують сьогодні рядки Шевченка віршів до сліз осіб, які поета не бачили навіть на портретах?)

Щодо змісту деяких памфлетів Хвильового — вони викликають іноді гірке розчарування, ця завзята, пристрасна тенденція „бити ворога" в особах таких українських письменників, як Сергій Пилипенко, Валеріян Поліщук, Ґео Шкурупій чи навіть Валеріян Підмогильний. Завіщо б'є їх з такої важкої гармати іронії, навіть патосу, на межі політичного доносу український письменник? Щоб зрозуміти до якоїсь міри цю полеміку, треба повернутися до двадцятих років нашого століття, коли буяли пишним, хоч не завжди пахучим квітом, тенденція творити нові напрямками, школи з крикливими гаслами. Старе руйнувалося, і на місце зруйнованого приходила нова енергія, деколи нахабність, а надусе бажання за всяку ціну сказати „нове слово". Адже в Европі було те саме і без революції і в більших маштабах, але там воно було санкціоноване демократичними режимами культурних країн. У СССР це було небезпечною грою для відсталого, темного шовіністичного імперіялізму московського. Для прикладу: в тридцятих роках відбулася вистава української ґрафіки в столицях европейських країн. Українську модерну ґрафі-

(Продовження на ст. 3-ій)

ПАЛЕСТИНСЬКІ ДЖЕРЕЛА в Кувейті повідомили в понеділок, 11-го липня, що лідер Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат поїде у п'ятницю до Москви з метою поінформувати совєтських лідерів про стан справ у командній групі фракції Фата. Речник Арафата Саляг Халяф заявив, що керівник ПВО обговорить у Москві питання бунту в Фата і непорозуміння з Сирією. Делеґація виконавчого комітету ПВО під керівництвом Фарука Каддумі, керівника політичного відділу, виїхав у понеділок з Кувейту до Москви, щоб приготувати приїзд Арафата.

Іван Р. Костюк

ФЕСТИВАЛЬНІ РЕМІНІСЦЕНЦІЇ

Оце вже дев'ятий раз підряд, починаючи 1974 роком, верстаю разом зі своєю дружиною та принагідними гістьми з Европи, Канади і Австралії, 116 миль за три години їзди найкращими автомобільними шляхами нюджерзького стейту (195 - Н. Дж. Тирнпайк - Ґарден Стейт Парквей) з Трентону до Ґарден Стейт Артс Сентер побіля Голмделу в Ню Джерзі... За кожним разом запитуємось: скільки років доведеться ще туди їздити, щоб спожити „євшан-зілля", надихатись досхочу свіжим, майже морським повітрям (всього яких десять миль від Ререітан і Сенді Гук — заливу), побачити давно небачених знайомих, друзів, приятелів, почути українську музику і співи, налюбуватись неперевершеними українськими народними одягами, танцями, хорами, солістами, приглядатися спортивним і танцювальним змаганням, українській молоді, оглянути мистецькі (й менш мистецькі) картини, різьби, вишивки, писанки, книжки й грамофонні платівки, відео-тейпи й, очевидно, досхочу насититися українськими варениками, голубцями, книшами, борщем і... „українським морозивом" (в синьо-жовтих красках!) та такими ж безалькогольними напитками? На це питання тільки Боже Провидіння може дати задовільну відповідь.

Цьогорічний Український Фестиваль, що відбувся у суботу, 18-го червня ц. р., в ультрамодерному й репрезентативному Ґарден Стейт Артс Сентер, не був кращий, ані гірший від восьми попередніх фестивалів. Все тут відбувалося згідно зарання наміченої та старанно підготованої програми, починаючи від справного паркування автомобілів, аж до безперебійного й неклопітливого користування санітарними влаштуваннями. Тільки химерна погода, що стоїть поза програмою, хоча й без дощу та все ж таки хемічними випарами пересичене важке й вологе повітря при 85-ти ступенях Фаренгайта не кожному із десятитисячної товпи учасників йшла на здоров'я та припадала „до ґусту".

В здоровому тілі — здорова душа!

Поставивши свого „коня" („Монарха") під крислатими деревами в холодочку, йдете в напрямі головних павільйонів. По дорозі затримуєтеся біля просторих і добре обладнаних спортових грищ, на яких наші хлопці і дівчата з „Чорноморської Січі", УСК-у та інших спортових дружин завзято змагаються в копаному м'ячі й відбиванці. Гарно! Гарно! Дуууже гарно! — заохочують своїх любимців уболівальники спорту. Придбавши добрі квитки на вечірній концерт (ціна квитка від 3.50 до 13 дол.), починаєте розглядатися за знайомими. Їх знаходите чимало. А все ж таки менше ніж минулими роками. Звичайно старіємось! Зачасто возять декого з-поміж нас кадилякми на православні, католицькі, а то й тільки на парафіяльні цвинтарі. Зате новий нарибок — молодь, заміняє місце старих знайомих. Перекликаючись... англійською мовою, вона заповняє все довкілля, метушиться й поспішає, сама не знає, куди й навіщо. Такі часи настали. Що край, то обичай. А все ж таки ці гарні й здорові з вигляду юначки й юнаки змагаються на спортових площах і танцюють на естрадних підвищеннях завзято, по-юному, по-козацьки! Тоді й лаються та перекликаються нашою, хрищеною, солов'їною мовою. Відомо ж бо, „в здоровому тілі — здорова душа!"

Купуйте, люди, бо завтра не буде

Не зустрівши побіля спортових грищ і танцювальних площадок багато знайомих, чимчикуємо в напрямі розлогих шатер, де, як колись у краю, на відпустових і фестинових ярмарках — всього много! Від „файн артс ексгібітінґ артістс", як надруковано в чепурно й дотепно зредаґованій брошуровій програмі (шкода, що лише частинно українською мовою) через „індивідуал ексгібітінґс" аж до „фолк артс ексгібітінґс". Чого тут немає! У департаменті красного мистецтва побачите і св. Варвару і свв. Володимира й Ольгу й св. Миколу й гуцульський, лемківський, полтавський й чорноморські краєвиди і закохану пару у вишиваних сорочках і шараварах, як море, й плакучу вербу над ставком і гуцульське весілля біля хати з чорногузом на стрісі. А все те мистецтво обрамоване в штукарні рамки з наліпками ціни від 50 долярів вгору. Перший зустрічний з категорії „сеньйорів", старий друзяка зі Львова і справжній мистець Михайло Мороз, зафрасовано намагається пояснити нам це мистецтво. З добрягою Михасем серед натовпу людей намагаємось оглянути ще й інші „департаменти". В одному із них зустрічаємо хорошу на вид молоду чорнявку — Василіянську монахиню, що запопадливо захвалює й продає „Т-ширтс" для своєї школи. „Оце краса! Оце мистецтво!" — вигукує з захопленням Михайло. Сестричка Василіянка червоніє. А коли їй з неменшим захопленням я зраджую таємницю, що „містер Мороз" — це наш визначний мистець-маляр, вона ще більше соромиться і з неабияким купецьким хистом продає нам свій „крам.

В іншому місці за прилавком, заложеним грамофонними платівками й відео-тейпами завжди молода і до кожного ввічлива Ірена Левицька в товаристві своєї хорошої дочки, яку ми 30 років тому в „Черчі-селищі" прозвали „Елизабет Тейлор" (за її красу й подібність до справжньої кінозірки, що носить це ім'я й прізвище) захвалює й продає свій товар — грамофонні платівки й відео-тейпи, які награв її чоловік Роман, неперевершений бандурист — соліст, колишній член Капелі Бандуристів, учитель гри на бандурі й організатор власних ансамблів — бандуристів, дириґент хорів й знаменитий фейлетоніст у „Нашому Голосі" („Батіг"). А наш Ромцьо сидить собі у холодочку, „Кока-Колю" попиває та на телевізійний екран споглядає, на якому він, у власній особі, завдяки американській „тьохніці" завзято співає й на бандурі грає. Ого! Це вже справжнє „комерційне мистецтво! — з неприхованою радістю ґратулюємо Левицьким за їхню дотепну й винахідливу підприємчивість.

А ось оподалік, на краєчку шатра, Ірена Ваньчицька пильним оком на покупців споглядає та розвішені на станку мистецькі картини з ґалерії своєї дочки Оксани у Філядельфії спритно захвалює. Серед експонатів домінують вартісні картини Христі Головчак-Дебаррі, дві графічні фотокопії якої пишаються в програмовій брошурі. А ось ондечки по середині шатра розклав свій крам — чудові емалії — Шонк-Русич. Біля нього зі своїми цікавими картинами притулився нещодавно прибулий з України маляр Литвин, за ним Слава Стефанишин, Юрій Дзядів, Григор Гайвел, Катерина Іваницька, Михайло Коржун, Теодор Кузьмів, Ніна Бережницька, Володимира Васічко, ювелірні вироби Макара, різнорідні подарунки „Фантазії", книжки і видання „Катаракт Пресс", туристичні аґенції: Віра Ковбаснюк, Марійка Гельбіг, Марта Федорів, Емануель-Травел, Рогвей-Травел, Євшан-Комунікейшен з Монтреалю та багато-багато інших, яких тут й не вичислиш.

В окремих приміщеннях панове з організації „Американці в обороні Людських Прав в Україні" збирають підписи під петиціями й добровільні датки; пані з СУА пропаґують свою діяльність та продають свій крам, власник „Говерлі" в Ню Йорку д-р Чарторийський „за центи" продає книжки; д-р Юрій Тритяк показує свої чудові кольорові фотознімки київських церков й Почаївської Лаври, його вродлива дружина Оксана продає льоси на виграш в користь церкви й школи св. Івана Хрестителя в Нюарку і спільно з іншою хорошою молодицею збирають підписи на юридичну оборону Володимира Половчака. А сам Володя в товаристві свого адвоката-оборонця д-ра Юліяна Куляса з Чикаґо по ярмарку походжає й за собою табунчики дівчат-підлітків водить. На іншому місці елеґантні чужинці (еґеж, були й такі!) з великим зацікавленням розлогий станок зі світлинами й джерельними матеріялами про „Голодову облогу України" в 1932-33 роках оглядають. А там пластуни з Пассейку й Нюарку й студенти з ТУСМ-а з Ню Йорку свої експонати захвалюють...

Всюдисущий радіовий і телевізійний продуцент-піонер, Роман Маринович, платівки з голосом Менцінського своїм довіреним покупцям поручає, а „старокрайовий" ред. Іван Дурбак, без якого не обійтися жадній імпрезі, аж з далекого Трою прибувши, свою велику торбу з найновішими числами „Лиса Микити" й „Екрану" пропагує та за новими „джовками" для „Лиса Микити" полює... Всюди гамір, метушня, покупці й продавці, так і нагадують вам старокрайові ярмарки. Отож: купуйте, люди, бо завтра не буде! А над усіма розлогими просторами центру гомонить непереможна українська пісня й музика з грамофонних платівок й гучномовців. Гомоніла у той день й американська Україна.

Хоча день довгий, та час летить. Оглянувши досхочу ярмарок, почесавши язиком з усіма, з ким було цікаво попльоткувати та підкріпитись під шатрами в департа-

(Продовження на ст. 3)

Вісті з Трентону

Школа українознавства ім. Ігоря Калинця в Трентоні, Н.Дж., закінчила навчання в суботу, 28-го травня ц.р.; кінцеві іспити відбулися в понеділок, 6-го червня, й у вівторок, 7-го червня, письмові, та у п'ятницю, 10-го червня, усні. До іспитів стануло п'ятеро учнів: Богдан Возняк, Левко Ганінчак, Люба Литвин, Ігор Кушнірчук і Ігор Чучук, які здали матуру; Богдан Возняк здав іспити на відмінно. Всі учні-випускники одержали свідоцтва й дипломи зрілости.

Учителями в поточному шкільному році 1982/83 були: д-р Омелян Грималяк, директор школи; інж. Андрій Турчин й учителі-асистенти — Всеволод Онишкевич і Остап Корчмарик. У другому півріччі обов'язки директора сповняла Галина Костюк, яка разом з учителями А. Турчином, В. Онишкевичем і Остапом Корчмариком приготовила учнів до кінцевих іспитів. Під час усних іспитів був приявний інспектор шкіл українознавства в системі Шкільної Ради УККА д-р Іван Куйдич.

Школа має своє вигідне і пристосоване для навчання приміщення в просторому будинку Українського Народного Дому при 477 Джеремая вулиці, оподалік української католицької церкви св. Йосафата й православної церкви Пресвятої Трійці. Обладання й устаткування школи необхідними предметами й засобами для навчання (чотири великі кляси, санітарні влаштування, догідне паркування, велика спортова площа) корисно вирізняють цю школу серед інших шкіл українознавства на терені ЗСА. На жаль, з приводу недостатнього допли申ву шкільної молоді, а ще більше задля відсутности кваліфікованих учителів, — школі загрожує самоліквідація.

Д-р Лариса Залеська-Онишкевич заснувала цю школу в 1970 році і довгі роки була її учителькою й управителькою. За весь час існування школи в ній учителювали: Теодора Рудь, Марія Залеська, Галина Костюк, інж. Любомир Онишкевич, д-р Богдан Корчмарик, д-р Омелян Грималяк, мґр Богдан Ковшевич, Олександер Татомир, Орест Копаниця й допоміжні учителі — мґр Дарія Кузик, інж. Гафткович та учителі-асистенти, колишні випускники школи, пластуни Всеволод і Боян Онишкевичі та Остап Корчмарик.

Обов'язки бібліотекаря сумлінно виконувала Павлина Скремета. В господарсько-адміністративному секторі школи повсякчасно з великою посвятою трудилися Леся Обаранець, інж. Ігор Юрчинський, інж. І. Струк з дружиною, Марія Глушок, Петро Возняк, Василина Микитин, інж. Іван й Оксана Микитин, Микола Веремієнко, Михайло Бойцун, Надія Литвин, Михайло Глушок, Ярослав Чучук, Іван Чапля та інші, батьки учнів і члени Батьківського кружка. В поточному шкільному році неоціненні послуги для продовження існування школи зробили Марія Глушок і Петро Возняк.

На градуаційному балю, що відбувся в суботу, 25-го червня, в приміщеннях парафії св. Йосафата, випускникам школи роздано свідоцтва, дипломи та грошові нагороди, за які подбали Михайло Мартиненко (від Українського Народного Союзу) і Андрій Галайдіда (від місцевого відділу УККА).

(юко)

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Четвертий том...

(Продовження зі стор. 2)

ку прийняла культурна Европа зі захопленням, оцінюючи і давню традицію і оригінальні таланти. Не так у Москві: авторів тих оригінальних творів не завагалася Москва порозстрілювати, пришивши до присудів сміховинні обвинувачення в... тероризмі!

У літературі пореволюційної України діяли старі тенденції кінця XIX сторіччя. Ще писалися романи і новелі ніби з новою формою, але зі старою, здебільшого рустикальною тематикою. Новатор Хвильовий не міг з самої своєї природи терпіти епігонської течії. Очевидно, що в організації „Плуг", якою керував милий культурний Сергій Пилипенко, були графомани і можливо, що переважали нахабні й зарозумілі „висуванці", можливо, що для нової форми ще не було відповідного ґрунту і ще можливо нахабних підтримували різні сірі партійні еміненції поза плечима офіційних керівників. Але Хвильовий воював не з графоманами, а з провідниками груп, визначними письменниками, вживаючи в своїх виступах, окрім вбивчої іронії, закидів в „ухилах", що їх москалі поставили як первородний гріх усім без розбору українським культурним діячам, коли ті піднесли голову вище російської дураковатости! Як міг не бачити загрози в таких закидах український письменник? Як міг не подумати, що слово „ухил" таке безглуздя і така образа для нібито звільнених від царського приниження комуністів, що будували нове життя?

Хвильового хвилювали ще й інші проблеми — освіта, якій він протиставив „просвіту" минулого і „лікнеп" сучасного, що не відповідали його ідеалам культури. Не знати чому Хвильовий, який виріс іменно з Просвіти, не догадався до того, що це слово не лише для нього, людини, що не закінчила звичайної середньої школи була синонімом тієї освіти, що мала стати лікнепом для нас (ліквідацією письменности), але стала тим дивоглядом, який так їдко висмівав найближчий друг Остап Вишня.

Найбільшим лихом вважав Хвильовий графоманство і пиховатість графоманів. Але, воюючи з тим явищем, він з купіллю виливав і дитину. Бож Валеріян Поліщук був культурним освіченим поетом і з „ахтанабілем сучасности" не мав нічого спільного. Чому в своїх знаменитих памфлетах не назвав по імені правдивих графоманів — Кулика, Кириленка, Микитенка, Первомайського? Чому при цілом для вольтер'янського гумору були письменники, що до сьогодні є стовпами розвитку нашої літератури — Ґео Шкурупій, і особливо Валеріян Підмогильний, який дратував Хвильового тільки козацькими шликами та вусами? Цікаво чому гримучим звуком Хвильовівської семантики стало слово „куркуль"? А це чуже слово означало не так глитая, як працьовитого, заможного селянина, який своєю працею годував не лише Україну, а й Московщину. Розуміли це майже всі культурні українці-вчені, професори письменники й митці, що частенько виходили з „куркульського" роду. І яких Хвильовий глибоко шанував.

Пристрасність боротьби з елементами минулого, яку спостерігаємо в памфлетах, тільки після самогубства Хвильового, видалася багатьом звичайним камуфляжем, бож Хвильовий жив під постійним обстрілом, і не найважливішою ціллю словесної боротьби нового покоління — були „пережитки". Камуфляжем глибинного зрозуміння української катастрофи за будівництва комунізму, або ж несамовитою помилкою палкого полеміста, заанґажованого по саму шию в комуністичній ідеології в той час, коли в свідомості проривaються нотки протверезіння і відкривається ясна панорама всеукраїнського знищення руками московських „товарищів". В щораз частіших моментах полемічної творчости, а ще більше — літературної прогглядає виразне прямування до української самобутности, відрубности, навіть месіянізму та виразних закликів до боротьби з Москвою, центром шовіністичного міщанства. В розпеченні до білого рядки „Комуніста" вриваються імена Мазепи, Панька Куліша.

Вигук „геть від Москви" не вийшов від безпечного завсідника еміґрантських кав'ярень. Навіть сьогодні такий вигук вважається у деяких колах еміґрації недемократичним і грубим. Бо, на думку декого, Москва це не лише Кремль і КҐБ, а також „невинний російський народ". Тому трагізм життя письменника серед постійних загроз, цькувань і підступів чужинців (троцьких, кагановичів, постишевих, косіорів) є не тільки пересторога, а студія в яку варто заглибитись психологам, історикам і всім зрештою українським патріотам, які на еміґрації не забули батьківщини.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Отця митрата Білинського вшанували бенкетом

В українських громадах частіше почали тепер улаштовувати бенкети, вшановуючи своїх заслужених громадян за життя, що є дуже похвальним явищем.

У неділю, 26-го червня ц.р. в Пассейку, Н. Дж., Громадський комітет величавим бенкетом вшанував свого колишнього довголітнього пароха о. митрата Володимира Білинського. Понад 450 осіб по вінці заповнили Українську Централю при Говп авеню. На сцені виднів гарний артистично виконаний напис „Вітайте Всесвітліший Отче Білинський!" Появу у залі о. митрата зустріли присутні спонтанними привітами й бурею довготривалих оплесків.

Отець митрат Володимир Білинський.

Член Комітету, секретар М. Драйчук коротко привітав присутніх і передав слово голові Комітету І. Хомкові, який вітаючи гостей не-українців і своїх, висловив радість з приводу такої великої кількости людей на залі, що є доказом того, якою пошаною втішався о. митрат Білинський серед своїх вірних. Отець архимандрит Павло Ямняк проказав молитву, після якої присутні проспівали многоліття для о. митрата В. Білинського.

Під час обіду молодь СУМА (16 дівчат) протанцювала у супроводі на акордеоні Богдана Барана „Привіт", а після перерви — „Дивний козачок". Присутні з ентузіязмом сприймали виступ юних сумівок.

Голова Комітету І. Хомко представив присутніх за президіяльним столом: о. д-ра Б. Волошина із Союзівки, гостя з Риму, субдиякона Степана Шафрана, що привіз із собою від Папи чудову Грамоту в обрамці із спеціяльним апостольським благословенням, датовану 17-го червня 1983 року. Присутні, вставши, грімкими оплесками вітали цей папський привіт — вияв пошани до о. митрата Білинського. Далі за президіяльним столом сидів о. прот. І. Кульчицький; о. митрат В. Білинський; ред. В. Пасічняк, представник від Патріярхального Руху; архимандрит П. Ямняк; посадник Кліфтону Ґлорія Колодій (українського роду); голова Комітету І. Хомко та секретар Комітету М. Драйчук.

Голова Комітету попросив до слова голову УККА адвоката К. Ваньо, який спочатку англійською мовою вітав посадника Кліфтону Ґ. Колодій, сенатора Дж. Гіркалу, менажера Пассейку К. Луціяно. Вітаючи присутніх по-українському він, між іншим, згадував, що о. митрат давав йому шлюб.

Наступний промовець д-р Мирослав Бих у своїй короткій змістовній промові накреслив сильветку о. митрата, який вклав багато труду для гомади на полі релігійному та громадському, закінчивши свою діяльність побудовою величавого храму. Промовців присутні нагороджували оплесками. А коли почав говорити сенатор Дж. Гіркала, здавалося, оплескам не буде кінця. Він звернув увагу на те, що присутні з ентузіязмом зустріли прихід о. митрата на залю, показавши цим своє признання за його довголітню працю для громади. Комішенер Пассейку К. Луціяно також тепло привітав о. В. Білинського, підкресливши його заслуги. Перед ними прегарну промову виголосила посадник Кліфтону Ґ. Колодій, а після закінчення її розцілувалась із о. митратом під оплески присутніх.

Після останнього танцю молоді сумівки вручили о. митратові його портрет у ризах. Вони зійшли із сцени й, зворушені, підходили до о. В. Білинського, цілуючи його. Зворушливою була хвилина, коли 95-літня Таня Швед підійшла до о. митрата, вітаючи його та цілуючи його руку.

Христина Ґеруля виконала на фортепіяні одну пісню за що її нагородили теплими оплесками.

Гарне й змістовне слово виголосив о. д-р Б. Волошин, а після нього — ред. В. Пасічняк від Товариства за Патріярхальний Рух, який ствердив, що як тільки той Рух повстав, він отримав першу підтримку у о. митрата Білинського. Боротьба за Патріярхат іде рівнобіжно із боротьбою за незалежність України.

Субдиякон Степан Шафран заграв на гітарі три пісні власного укладу. Виступ його, як майбутнього священика з милим голосом, присутні надзвичайно тепло вітали.

Гарне слово виголосив о. прот. Кульчицький, вказавши на великі заслуги о. митрата, який побудував величаву церкву, а нині цей заслужений священик обходить свій бенкет не в церковній залі, а, так би мовити, „в наймах".

Архимандрит П. Ямняк подякував о. В. Білинському за все, що він для нього зробив, а головно, що через коадьютора Митрополита Лобачівського постарався і відступив йому церкву в 1980 році, коли піднесено його до сану архимандрита. Він підкреслював, як тяжко працювати священиком в часах морального упадку, коли, за Шевченком, правдою торгують і Господа зневажають. Закінчуючи своє слово він прочитав свого вірша, присвяченого о. митратові з приводу бенкету, а присутні покрили цей вірш гучними оплесками.

М. Драйчук прочитав привіти від Владики В. Лостена від Товариства священиків св. Андрія, за підписом о. митрата Андрушкова; від о. Скаськова та інших. Петро Рибенський, довголітній секретар о. митрата, англійською, а потім українською мовою вичерпно спинився на довголітній праці о. Білинського, згадавши всі його заслуги — як священика, опікуна школи, а головно про те, що він побудував величаву церкву, якою тепер всі гордяться. На протязі 36-ти років своєї праці парохом о. митрат відправив 14,000 Служб Божих, кілька тисяч шлюбів, похоронів, христин. Потім він вручив о. митратові Білинському портрет у священичій одежі. Під час вручення дарунків о. митрат фотографувався з тими, хто його обдарував.

Останнім промовляв о. митрат В. Білинський, який сказав, що цей бенкет дає йому змогу боронитися, бо такої нагоди — крім однієї, коли він звертався до Митрополита, — йому не дано, а різні „татарські вісті" голосять неправдиві речі. Він 16 літ працював як предсідник „Провидіння", працював для Церкви, для громади, побудував нову Церкву. На початку він привітав гостей, а на закінчення просив людей на забувати відвідувати свою церкву.

На закінчення бенкету о. д-р Б. Волошин проказав молитву й попрохав проспівати „Боже Великий, Єдиний". Бенкет закінчено відспіванням українського національного гимну.

Потім присутні попрощалися зі своїм довголітнім парохом, обдаровуючи його дарами любови.

Архимандрит Павло Ямняк

Фестивалі...

(Закінчення зі ст. 2)

менті „прохарчування" смачними варениками, голубцями, книшами й борщем й додатковим „десертом" з власного „буфету" („омнія меа мекум порто"), що його „для всякого случаю" завжди вожу у своєму „Монархові", треба було поспішати на продовження фестивалю — вечірній концерт музики, пісні, слова й танку, що розпочався точно в 5-ій годині у пишному під кожним оглядом амфітеатрі, що має 6,000 сидячих та досхочу „стоячих", чи пак сидячих й лежачих місць довкруги амфітеатру на зеленому травнику-мураві.

Ми — українці!

Американським державним гимном розпочато й українським національним гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено усю обильну програму концерту, що тривала з передишкою дві й півгодини. Відкрив його „американець з Вінніпеґу" Ярослав Семчишин, який дотепно, англійською й українською мовами, як і минулими роками, заповідав окремі точки й проводив всією програмою.

Після традиційного вже привітального виступу всіх танцюристів, що брали участь в програмі, голова Фестивального комітету Квітка Семанишин коротким словом українською й англійською мовами представила по береги заповненій авдиторії губернатора нюйоркського стейту Томаса Кейна, який під бурхливі оплески понад 6-тисячних глядачів привітав усіх присутніх українською мовою — „Вітаю вас"! Продовжуючи англійською мовою коротке слово, він закінчив його побажаннями для благополуччя України й її народу. Вдячними оплесками й стоячою овацією реаґувала авдиторія на виступ одного із небагатьох приятелів американських українців. Такою ж овацією й бурхливими оплесками привітали учасники концерту й нашого молодого „дисидента" Володимира Половчака, який був атракцією всього фестивалю, за що подбав знаменитий його оборонець перед американськими судами, адвокат д-р Юліян Куляс.

У програмі першої половини концерту перeплітались Український Фестивальний Танковий Ансамбль під керівництвом Лева Кертсбурга й Віктора Степового, у „Вечорницях" і „Копируші", семичленний „танково-вокальний й акробатично-гумористичний", як зазначено в програмі, ансамбль „Булава" з Торонто й п'ятичленна знаменита й широковідома зі своїх виступів (в цьому році хлопці справляють 25-ліття свого існування) оркестра „Темпо" під керівництвом Іренея Коваля, частинно підкріплена музикантами „Булави", що вже четвертий раз виступає на цьому фестивалі. У двох окремих точках програми заблистів своїм співом Павло Плішка, що у супроводі на фортепіяні Томи Гринькова проспівав чотири пісні (одну англійською мовою) та канадська радіова й телевізійна зірка з Торонто, актриса-ґумористка Люба Гой, яка українською й англійською мовами бавила публіку своїми дотепними монологами.

Після короткої передишки Український Фестивальний Танковий Ансамбль знову забавляв публіку своїми виступами в „Залицяннях старого" й у „Вітерці"; „Булава"описувалась шаблями, списом й порожніми бочками в акробатичних танцях з приспівами, а оркестра „Темпо" прецизно виконала в'язанку українських, народних, козацьких й сучасних пісень, в яких знаменитий трубкач Юрко Граб показав свою високу клясу.

Безсмертним „Гопаком" закінчено концертову програму дев'ятого Українського Фестивалю. В елегійному „фіналі" на запитання конферансьє Ярослава Семчишина: „Хто ми?" Естрада й авдиторія грімко відповіли: „Ми — українці!"

Безмежна вдячність, честь і хвала усім, хто трудився біля влаштування цього фестивалю з Квіткою Семанишин й її співробітниками у проводі. З такими почуваннями мало-помалу роз'їздились учасники цієї знаменитої імпрези „у свояси" з нетерпеливістю очікуючи десятого, вже ювілейного Українського Фестівалю в наступному — 1984 році!

Про хлопчика Василька, що лікарем став

Василько — це син подружжя Дмитра та Елсі Яремків, жителів північної частини баффалівської метрополії, передмістя — Блекрак. З напливом першої еміграції переважно наших лемків, завдяки свідомим людям, тут збудовано першу церковцю, а будинок, тепер гарно відновлений під назвою Український Народний Дім, був і є досі осередком суспільно-громадського життя.

Д-р Василь Михайло Яремко

Доля Дмитра Яремка, сина Подільської землі, в час Другої світової війни, покотилась аж до Німеччини міста Авгсбург, де він у таборах переміщених осіб вчився, працював, пластував, бувши членом куріня „Чета крилатих". В 1949 році він виїхав до ЗСА, причалив в місто Баффало, опісля перенісся на працю на передмістя Блерак, де проживає дотепер, заробляючи на хліб в автомобілевій компанії — Дженерал Моторс. На подругу життя вибрав Дмитро доню піонера й громадського працівника цієї української громади Елсі (батько її Михайло Федак, а материнське прізвище — Анна Серединська) В 1954 році прийшов на світ їх син Василь.

Дмитро Яремко як колишній активний пластун, доцінюючи пластове виховання, вписав Василька до пластового новацтва. Добре в релігійному дусі родинне виховання, довгі роки пластового виховання в новацтві та юнацтві, пластові табори, суботня школа українознавства, яку закінчив Василь, мали великий вплив на формування світогляду та закріплення бажань у виборі та здобутті, як він сам говорив, „чимсь бути".

Як його безпосередній пластовий виховник, наведу два важливі моменти, які підтверджують святу правду слів поета — „Раз добром налите серце ввік не прохолоне". Василько,з чорними очима, високим чолом, надзвичайно уважливий, був цікавим хлопцем та звернув на себе мою увагу. При переході до юнацтва, у присутності гнізда новаків, новацьких виховників і батьків, на запитання „Чим ти хотів би бути у своєму житті?" задумавшись, Василько відповів: „Я хочу і далі — у моєму житті робити добре діло — допомагати нещасним людям". Другий епізод: на четвертому році новакування батько передав до „пластової школи" другого сина Івася, який мав також чорні очі, зате великі, мов овоч спілого терену, з усміхненими глибокими кутиками по обох сторонах лиця. Івась, який цупко тримався татових широких штанів, ховаючись за ними, на протязі шістьох місяців новацьких сходин не промовив ні одного слова. На одних сходинах Василько сказав до мене: — „Братчику! Мій брат Івась хоче з вами говорити". Справді? Цікаво, говори Івасю, — відповідаю я. Його очі засвітились лискучими проміннями, а лице виповнилось палаючими чічками. „Я тебе знаю — проговорив ломаною українською мовою Івась — цей лист від діда, він тебе знає, бо він з України!" А дідо писав — „Гарно діти, Василько і Івасю, що ви вчитеся української мови, гарно, що ходите до церкви; вчіться добре, а будуть з вас люди!" Івась, який вже закінчив університетські студії, відбув трирічну військову службу, є активним в релігійних товариствах, активний старший пластун, член Станичної Пластової Старшини пл. станиці Баффало, задумує студіювати теологію.

Переглядаючи ґрадуаційні знімки Василя, який одержав диплом доктора медицини 28-го травня ц.р. в Кеннеді Центрі — Джорджтавн університеті у Вашінгтоні, я вислав подружжю Яремків вітання: „Син ваш Василь тепер дозрілих років, зовсім подібний до вас обох не тільки вродженими фізичними рисами, а особливо подібностями духовними — вашою скромністю та чесністю в праці, для церкви, громади, для Пласту в Пластприяті. Ваша дружина довго віддавалась праці в таборовій пластовій кухні, співає в церковному хорі, також хорі „Бурлака"; ви не жалієте часу в праці рук для розбудови „Нового Сокола", також працюєте в громаді."

Бажанням Василя було стати лікарем. Його перші заходи не увінчались успіхом, — його не прийняли на студії медицини в ЗСА. Він виїхав до Італії, опанував мову і після двох років студій медицини в Палєрмо продовжував медичні студії у Вашінґтоні, завершивши дипломом. Через роки студій він був на листі почесних студентів, став членом медичного товариства „Альфа Омеґа Альфа" і одержав ґратуляції від президента медичного відділу д-ра Джана Бернарда Генрі. Він закінчив також українську школу св. Миколая у Баффало.

Новий доктор медицини Василь Яремко, як перший ляйтенант є у військовому контракті, призначений до летунської бази в Тексасі. Як резидент Медичного Центру внутрішньої медицини, він буде поглиблювати медичне знання і вибиватися на вищі військові ступені.

З приводу великої радости подружжя Яремків радіє не тільки українська громада міста Блекрак, але й Баффало та околиці, цю радість напевно поділяє і кожний українець у діяспорі, що журиться майбутнім нашої молоді. Наша молодь є й вибивається в науці і здобуває гарні осяги у різних професіях. Вони, в першій черзі, є добрими громадянами цієї країни, а свою приналежність до українства, родженого та плеканого в рідних домах, церкві, та по добрих молодечих організаціях — вони ніколи не забудуть.

Вся родина Д.Р.Яремків — члени Українського Народного Союзу, а Дмитро Яремко довголітній скарбник 304-го Відділу УНСоюзу.

Братчик Славко

Участь Відділу СУА Вашінґтону в Міжнародному Фестивалі

Міжнародний Фестиваль Північної Вірджінії, членом якого є наш Відділ, тривав три дні — 20-го, 21-го і 23-го травня 1983 року і в ньому взяло участь багато національностей.

Це була унікальна міжнародна імпреза, в якій кожна із національних груп демонструвала свою ношу, пісню, танець, музику і різні форми народного мистецтва, включно з куховарством і печивом. На цьому Фестивалі можна було не лишень оглянути і купити речі великої мистецької вартости, намилуватися концертами, але також делектуватись різнорідними стравами різних народів.

Програмою участи нашого Відділу в фестивалі зайнялись пані: Марта Терлецька, заст. голови Відділу, яка є також членом ради директорів Асоціяції Міжнародного Фестивалю Північної Вірджінії; Ксеня Кузьмович, голова Відділу, і Мотря Слоневська, яка виконує обов'язки культурно-освітньої референтки Відділу. Наш Відділ приготовив український кіоск, в якому були показані предмети української творчости, як, наприклад, кераміка, інкрустація, вишивка, книжки про народне мистецтво та інше. Кіоск притягав глядачів і покупців, яких, за нашим підрахунком, перейшло щонайменше 5,000. Неменше звертали на себе увагу столи, заложені українськими стравами, тортами та іншими смачними продуктами української кухні. Особливо прибрані з мистецьким смаком наші торти манили до себе сотні глядачів і споживачів.

Столи були покриті вишиваними обрусами, а над ними виднів великий транспорант „Ukraine". Союзянки, які дижурили, були повбирані в мальовничих народних блюзах. Українською кухнею завідувала Тамара Вітковицька, господарська референтка Відділу і їй треба завдячувати, що столи з українськими стравами стали осередком зацікавлення великого числа гостей. Це, очевидно, принесло також атрактивний дохід, про який звітувала наша скарбничка Відділу Поля Книш.

Окремими атракціями фестивалю були хор молодих бандуристів, під кермою д-ра Ігоря Масника, відомого науковця і громадського діяча у Вашінґтоні, і виступ танцювальної групи з Балтимору під проводом Ореста Ласюка. Рясні і довготривалі оплески і голосні коментарі ентузіястів музики і танцю, що українські строї, пісні і танці найкращі, були найкращою нагородою і признанням для виконавців.

Група бандуристів виступила на окреме запрошення Асоціяції Фестивалю, а танцювальна група — на запрошення нашого Відділу СУА.

В загальному приємно ствердити, що участь нашого Відділу і мистецькі групи зробили добру рекляму для української справи та увінчались моральним і матеріяльним успіхом.

Степанія Дячок

Весна і літо на Фльориді

Весна і літо на Фльориді звичайно є багато кращі, ніж люди собі уявляють. Вони барвисті і квітучі, а температура весною і літом в полудневу пору вагається пересічно коло 90 ступенів Фаренгайта. Часті дощі, що йдуть весною і літом, хоч довго не тривають, але злагіднюють клімат. Тому постійні мешканці цього стейту живуть нормальним життям. Особливо морські пляжі стають дуже популярні у цьому т. зв. літньому сезоні.

Громадське життя українських поселенців у Фльориді влітку не припиняється. Воно йде нормальним, хоч трохи повільнішим кроком.

ДЕНЬ МАТЕРІ

Вже від початку організованого життя в Сейнт Пітербурзі, що сягає 1960-их років, рік-у-рік відбувається у цій громаді День вшанування матері. Останніми роками цей символічний День відсвятковувався в розваговиx приміщеннях української католицької церкви, хоч були часи у минувшині, що такі імпрези відбувалися на пікнікових площах у парку. Програми на цей символічний день були добре підготовані—пісні, деклямації, промови, сполучені з родинним обідом.

Цього року відсвятковано День матері також, і прибула публіка дописала численною присутністю. Почато День молитвою, яку відмовив парох о. Ярослав Федик. Влаштуванням свята зайнялося Товариство св. Імени. Відбувся спільний обід, але, на жаль, цей раз бракувало мистецької програми...

РОЗВАГА НАД МОРЕМ

У звичайний день у тижні, а це була п'ятниця, 10-го червня, Товариство Українських Емеритів разом з Товариством „Надбужанців" улаштували прогульку-пікнік над море. День був погідний, соняшний. Від полудневої пори сходилися люди на призначене місце прогульки на пляжі Ґолф Порту. Членки Товариства приготовили знаменитий буфет; один із членів Товариства, Володимир Павлишин, із двома додаткованими музиками зформували музичне тріо і годинами бавили присутніх українськими мелодіями до танців.

Ця прогулька над морем дала нагоду нам, українцям, познайомитися з іншими українцями, що не належать до організацій і відстали від громадського життя. Це мабуть дало їм нагоду побачити, що багато краще й веселіше є включатися до організованого гурту; багато хто з них цікавилися місцевим організаційним життям. Таких ніде неприлежних фльоридців тут є чимало.

ДЕНЬ БАТЬКА

Третя неділя червня—День батька. У порівнянні з цьогорічним Днем матері, цей день випав імпозантно. По Святій Літургії в Церкві Богоявлення Господнього громадно зійшлися постійні мешканці Ст. Пітерсбургу до церковної залі, щоб вшанувати своїх батьків, дідів і навіть прадідів.

У просторій залі привітно лунали звуки українських мелодій, що створили своєрідний настрій для святочного вшанування батьків. Свято Батька улаштувало церковне Сестрицтво св. Ольги. В музичній програмі знаменито, по професійному пописувалась панна Хшановська, яка часто виступає на українських імпрезах.

Свято відкрила Марія Сулима, а о. парох провів молитву. Голова Сестрицтва п-ні Арвін по привітному слові продеклямувала спеціяльно приготований легкого жанру вірш на тему Дня батька. Виступ дуету „Соловейків" співом і легким гумором надхнув не тільки батьків, але всіх присутніх. За це нагороджено їх гучними оплесками. Дует „Соловейків"—пані Арвін і Копинець.

На спільному обіді заступниця голови Сестрицтва п-ні Біловус дала огляд славних наших історичних іменмужів, які визначалися в нашій історії як будівничі держави і лицарські подвижники славної давнини. Цей огляд дуже вірно і блискуче перебігав від Трипільської доби, Київської Русі аж до кінця Галицько-Волинського королівства.

АКТИВНІ ТОВАРИСТВА

На овиді активности української громади в Ст. Пітерсбурзі помітні слідуючі товариства: Сестрицтво св. Ольги, Товариство св. Імени, Гурток патріярхальників під проводом Ю. Вертипорох, Українсько- Американське Товариство, Організація Українських Емеритів і відділ Товариства Надбужанців. Над цією організацією „Надбужанців" варто зупинитися. Останніми часами вона проявила активність досить жваву в здобуванні фондів на видання великого реґіонального збірника, який невдовзі появиться на книжковому ринку.

Все це свідчить, що хоч місто Ст. Пітерсбурґ звичайно вважають містом емеритів, в дійсності це місто активности, ентузіязму—місто молодих душею і молодих ідей, та таких громадян, які мають перед собою величні цілі до осягнення.

Осип Біловус

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

РОСТУТЬ У ЛЬВОВІ ВИЗНАЧНІ ЛЕЩАТАРІ

Згідно із довшою статтею, що її написав в „Спортивній Газеті" в числі з 23-го червня ц.р. В. Михайлов „Крига скресла", у Львові, врешті, взялися до праці в цій ділянці спорту і вже в цьому році лещатарі осягнули поважні осяги. „Судіть самі,—пише Михайлов,— минулого сезону вони, мало відомі, стали другими майже всіх змагань, в яких брали участь, починаючи від республіканських і кінчаючи на арені СССР, а Галина Балух з 9-ої кляси здобула вже звання майстра спорту"

Крім згаданої Г.Балух, на повний голос заявила про себе Олена Возняк, Оксана Іваночко, Ольга Якимець, Марія Врублевська. З тією останньою тренери пов'язують великі надії. Дівчина раніше часто хворіла, однак, активні зайняття спортом допомогли забути за ліки. Марія зміцніла фізично, а самовідданість на тренуваннях дозволила, зрештою, стати дворазовою чемпіонкою України серед дівчат.

—Спасибі тернопільцю Тарасу Дольному і його тренарам, відмітив тренер львів'янок. Він слідом за Олександром Батюком ще раз довів, що й на Україні може зрости великий спортовець із зимових видів спорту".

Очевидно, може! Але до цього часу спортові політруки, що засіли у Львові на „теплих" місцях з „холодних закутин" Росії, не допускали до розвитку зимових видів спорту. Тому досі не було ані визначних лещатарів, ані добрих гаківкових дружин, якими до приходу російської окупації славився Львів в цілій середній Европі". Але про це Михайлов не може згадувати в київській „Спортивній Газеті".

Як дбають російські зайди про розвиток українського спорту в Західній Україні, свідчить одна із заміток в цьому ж числі „Спортивної Газети", що її під наголовком „Замість відбиванки (волейболу в оригіналі,—от) танці" написали мешканці містечка Східниці в Бориславському районі.

„У Східниці,—пишуть ці мешканці,—є спортова заля. Не так давно її відремонтували і споруда знову відчинила двері. Та що це? Замість змагань з відбиванки або кошиківки тут щовечора відбуваються танці. І це тоді, коли в селищі немає жодної діючої спортової бази. Стадіон постійно зачинений і більше нагадує ділянку для заготівлі сіна. Молодь не може займатися спортом. Місцева газета 'Нафтовик Борислава' звернула на це увагу, але ніяких зрушень нема".

Діється це в містечку, де навіть під жорстокою окупацією Польщі розвивався спорт, у якому брала участь місцева молодь української польської і жидівської національностей. А тепер стадіон заростає травою? Ось як „дбають" про виховання молоді в російській червоній імперії. В тисячах подібних міст, містечок і селищ в Україні замість спортовців російські зайди виховують на „щовечірніх танцях" пияків і безхарактерних совєтських жителів, яких цілево допускають до злочинів, щоб у свою чергу, мати причину заселювати ними концентраційні табори в пустелях Сибіру і Казахстану. Відрадно, що, врешті, молодше покоління нашого народу започаткувало боротьбу з тим накиненим окупантом явищем.

Доказом боротьби української молоді з російськими порядками в Україні є ряд листів до режимної преси, в яких ця молодь домагається своїх прав і справедливости. І знову таки, якщо йдеться про спорт, в „Спортивній Газеті" з 18-го червня ц.р. знаходимо в колюмні „Слідами наших виступів" „вияснення", свого роду відповідь на домагання місцевих спортовців під наголовком „Слово не птах..." Цитуємо: „У кореспонденції під такою назвою („Спортивна Газета" 28-го квітня ц.р.) критикувалося керівництво Надвірнянського будівельного управління Івано-Франківського комбинату „Промбуд", з вини якого зірвано встановлені дати завершення спорудження зимової олімпійської бази „Заросляк" біля підніжжя Говерлі.

Як повідомив завідуючий відділом пропаганди та агітації Івано-Франківського обкому компартії України З.Куравський, виступ газети обговорено на виробничій нараді будівельного управління за участю керівника комбінату „Промбуд", субпідрядних організацій та працівників обласного спортового комітету. Намічено заходи по забезпеченню будівництва бази „Заросляк" необхідними матеріяльно-технічними ресурсами та робочою силою з тим, щоб закінчити будівельно-монтажні роботи нинішнього року. Сподіватимемося, що цього разу Надвірнянське будівельне управління (начальник В. Шкабара) слова додержить".

Сумніваємося, чи це управління на чолі з Шкабарою зможе закінчити згадану спортову базу „Заросляк". Російські окупанти дбають про такі бази в корінній Росії, і там змушені в першу чергу працювати українські будівельники, щоб цими новобудовами росіяни могли чарувати і одурювати наївних спортовців з вільного світу.

Українські спортовці, в свою чергу, будуть змушені закінчити „Заросляк" власними руками так, як це було з тисячами спортових баз у численних містах і селах України, що їх збудувала проти волі окупанта наша настирлива спортова молодь.

(от)

До
ВШ Членів УНС - Передплатників „Свободи"

Вельмишановні Члени - Передплатники!

Делеґати 30-ої Конвенції УНСоюзу схвалили підвищити ціну передплати „Свободи" для членів УНСоюзу із $7.80 на $15.00 річно, беручи під увагу значно збільшені видатки Видавництва на поштові оплати, газетний папір та інші кошти.

Схвалена 30-ою Конвенцією підвишка передплати входить в силу від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности квартальних, піврічних чи річних вкладок. Значить, Ваші вкладки, які включають передплату „Свободи", платні від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности на квартальних, піврічних чи річних ставках після 1-го січня 1983 року, будуть збільшені на $7.20 у річному відношенні; $3.60 піврічно, $1.80 квартально та 60 центів місячно.

Така сама підвишка передплати "Свободи" зобов'язує і всіх тих членів УНС, які платять цю передплату окремо від своїх вкладок, висилаючи їх прямо до адміністрації „Свободи".

Нові ціни передплати для членів:
$15.00 річно, $7.50 піврічно, $3.75 квартально, $1.25 місячно.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС